

Csurgó és Környéke

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAP

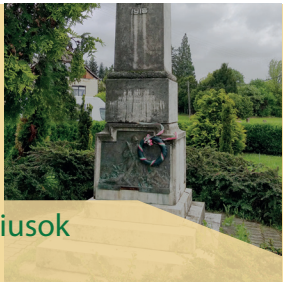
XXX. évfolyam • 6. szám • 2021. június

www.csurgo.hu

csurgoeskorneye

Csurgó Város ingyenesen megjelenő havilapja

HELYTÖRTÉNET
10. OLDAL

Háborús júniusok

AKTUÁLIS
3. OLDAL

"Ápold a múltat, Őrizd a jelent és Nézz a jövőbe!"

AKTUÁLIS
8. OLDAL

Határon átnyúló pályázatban vesz részt az Eötvös Iskola

Új épülettel és komoly tervekkel folytatja munkáját a csurgói Napsugár

6. OLDAL

AKTUÁLIS

Apák Napja – június 20.

5. OLDAL

AKTUÁLIS

Mennyi a súlya a múltnak? – avagy állományvédelem egy kicsit másképp

4. OLDAL

KULTÚRA

„Az én nyelvem a ti nyelvetek”

12. OLDAL

ÉLETMÓD

A fröccs legendája

13. OLDAL

Múzeumok Éjszakája

AKTUÁLIS
3. OLDAL

Élmény Vendégház - újabb szálláshellyel bővült Csurgó

AKTUÁLIS
5. OLDAL

Trianonra emlékezett Csurgó június 4-én

A Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából rendezett megemlékezést Csurgó Város Önkormányzata a trianoni békediktátum 101. évfordulójára 2021. június 4-én 18 órai kezdettel a Trianoni emlékműnél. Az esemény zászlófelvonással vette kezdetét, melyet követően megemlékező beszédet mondott Szászfalvi László országgyűlési képviselő. Ezt követően Tratnyek Sára a CSVMRG tanulójának előadása következett. A megemlékezés koszorúzással zárult.

SZB

Tájékoztató a Nyári diákmunka 2021. programról

Diákmunka 2021. Csurgó Város Önkormányzata

- Időtartama: 2021.07.01.-2021.07.31.-ig
- (Létszám: maximum 20 fő)
- Feltétel: 16-25. életév közötti hallgatói vagy tanuló jogviszonyban lévő, érvényes diákigazolvánnyal rendelkező személy
- 2021.06.15.-től regisztrálthatják magukat az illetékes járási hivatalnál
- Érdeklődni: Horváth Mónikánál vagy Hunyadiné Vida Kármennél; cím: 8840 Csurgó Széchenyi tér 2. Közfoglalkoztatási Iroda

CSURGO.HU

A magyar hősökre emlékezett Csurgó

Vörösmarty Mihály: Szózat (részlet)

Hazádnak rendületlenül
Légy híve, oh magyar;
Bölcsöd az s majdan sírod is,
Mely ápol s eltakar.
A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely;
Áldjon vagy verjen sors keze:
Itt élned, halnod kell.

A Magyar Köztársaság Országgyűlése a 2001. évi LXIII. törvény alapján a magyar nemzet soha el nem múló hálája jeléül, a ma élő és a jövő nem-

zedékek okulására, a hősök dicsőségére minden esztendő május hónapjának utolsó vasárnapját a Magyar Hősök Emlékünnepévé nyilvánította.

Csurgó Város Önkormányzata és kulturális intézménye mindig is nagy odafigyeléssel emlékezett meg jeles napjainkról, ünnepeinkről. Az elmúlt időszakban a fennálló járványhelyzet miatt csak szabályozott keretek között volt lehetőségünk rendezvények/megemlékezések tartására. Idén a Magyar Hősök Emlékünnepéje és Vassné Huszics Bernadett alpolgármester asszony helyezték el a megemlékezés koszorúit emlékműveinknél.

CSURGO.HU

Évnyitó találkozó a Csurgói Szív Egyesületnél

Bár az évnek már lassan a fele is eltelik, de a kialakult járványügyi helyzet miatt csak most tudta megtartani ezévi első találkozóját a Csurgói Szív Egyesület tagsága. A június 26-ára összeállított programot a Millenniumi Parkban, Balogh Veronika alelnök, gyógytestnevelő zenés tornája nyitotta meg.

Ezt követően a résztvevők átsétálva a Községi Házba az egészséges életmódhoz kapcsolódó előadásokat hallgathatták meg. Balogh Veronika gyógytestnevelő a gyaloglás egészségmegőrző szerepéről, míg Mester Katalin, az Egészségfejlesztési Iroda dietetikusa a helyes idős kori táplálkozásról látta el hasznos tudnivalókkal, ötletekkel és tanácsokkal a jelenlévőket.

A délelőtti program egy újabb séta után a Balogh Vendéglőben folytatódott, az egyesület Közgyűlésével. Egyetlen napirendként egy távozó felügyelő bizottsági tag helyére új felügyelő bizottsági tagot fogadott el a közgyűlés, Pintér Regina, az Egészségügyi Centrum asszisztense személyében.

Ezt követően pontosan délidőben került sor a finom közös ebéd elfogyasztására. A rendezvényt záró, baráti hangulatú, jóízű beszélgetések hangja bebizonyította, hogy az ilyen hosszú idő óta nélkülözött találkozók a mozgás mellett nem csak a test, hanem a lélek erősödését és épülését is szolgálják.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Igényeljen Csurgó Kártyát és éljen a kedvezményekkel!

Elfogadóhelyek és a kedvezmények mértéke:

- Sótónyi László Sportcsarnok 20 %
- Sportcsarnok Kondicionáló terem 20 %
- Műfüves pálya használata 20 %
- Csurgó város helyi autóbuszjáratok 20 %
- Városi Uszoda 50 %
- Csokonai Községi Ház (saját rendezvények) 100 %
- Városi Könyvtár 100 %
- Városi Múzeum 100 %
- Történelmi Park (saját rendezvények) 100 %
- Csokonai Vitéz Mihály Emlékhely 50 %
- Gyékényesi Poszeidon Panzió mellett működő teniszpálya, strandröplabdapálya és homokfocipálya használata 100 %

Múzeumok Éjszakája

Hány betű Csurgó múltja? címmel indult útjára idén a Múzeumok Éjszakája 2021. június 26-án. A késő délután kezdődő program több részből állt, első felében a várostörténet szerelmeseinek keresztretjévenyt állítottunk össze. Csurgó emblemikus és kevésbé ismert emlékműveit és épületeit feleltek fel a résztvevők.

nek Improveyes c. előadását pénteken láthatták az érdeklődők a Csokonai Közösségi Házban. A produkció rendezője Sergei Ostrenko, résztvevői Andrea Terrasa, Alexis Honlotes, Anna Damidova, Charlene Blanco, Jim Phetterplace, Mario Bola és Paolo Tibaldi, míg a szervezésért Veronika Zhuk felelt. Hálásak vagyunk a fan-

A NIPAI Színházi Tanfolyam előadása

A hiánytalanul és hibátlanul kitöltött keresztretjévenyekkel érkezőket vendégül láttuk a Fehérlő Vendéglőben borkóstolásra és szalonasütésre, amelyek mellett múzeumi szabadtéri játékokkal és kézműves foglalkozással vártuk a kicsiket és nagyokat egyaránt. 20 órától Ilia Csaba jóvoltából fellépett a NIPAI Színházi Tanfolyam, akik-

tasztikus előadásért!

Köszönjük továbbá a közreműködést és a szervezést Ilia Csabának és a Fehérlő Vendéglő nagyszerű csapatának, a Csokonai Borlovagrendnek és a Csurgói Hegyigazdák Egyesületének, valamint mindenkinek, aki velünk töltötte ezt a szép estét!

PETLÁNOVICS ESZTER

„Ápold a múltat, Őrizd a jelent és Nézz a jövőbe!”

Neumann János gondolatának minden részét teljesítve szervezett június 5-re, Porrogra, májusfa kitáncolást a porrogi tájház gondozójaként tevékenykedő Ürmösi család.

A rendezvény fő szervezője, Ürmösi Tünde megnyitó gondolatai szerint a májusfa kitáncolás, mint esemény, visszahozásának két alapvető célja volt. Egyrészt, hogy ebben a rohanó világban szakítsunk időt és mi is éljük át azokat a pillanatokat, amiket elődeink is átéltek, amikor összegyűltek: kukoricatőrésnél, kukoricamorzsolásnál, tollfosztásnál, szüretnél, vagy éppen a májusfa kitáncolásnál ... Másrészt, hogy ápoljuk hagyományainkat a néptáncn, népi játékokon és népi hagyományok felelevenítésén keresztül.

A falu fiataljai által felállított májusfát a Drávagyöngye Ifjúsági Néptánc Egyesület fiatal táncosainak közreműködésével

táncolták ki, majd különböző gyermek programok, vidám tevékenységek, tájház megtekintés színesítették a délutáni udvari programok sorozatát.

A rendezvénynek helyet adó telek és tájház, a népi építészeti organikus elemeit megmutató parasztház, 110 évvel ezelőtt épült Ritecz Sándor porrogi gazdálkodó és családja számára. Az egykori lakóház felújítása egy népi építészeti program 2018. évi pályázatának köszönhetően, a műemlék védelmi szakemberek felügyeletével valósult meg.

Belső berendezését az 1920-as évekből származó, staffirungba kapott tisztaszobai bútorzat, valamint a szintén kizárólag Porrogról származó különböző berendezési és használati tárgyak, eszközök alkotják.

Ürmösi Tünde tájékoztatója szerint, a tájház előzetes egyeztetés után ingyenesen látogatható. A népi értékek megtekintéséhez igény szerint egy órás tárlatvezetés is kérhető. További elképzeléseik szerint mind a tárgyi értékek, mind a hagyományörző programok sorát bővíteni kívánják.

A jövőbe néző szemmel továbbra is egy olyan helyet szeretnének működtetni, mely a generációk találkozási pontjaként a hagyományok háza és a helyi értékek múzeumaként tudja majd fogadni az ide betérő látogatókat.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Mennyi a súlya a múltnak? – avagy állományvédelem egy kicsit másképp

Pakolás közben

A Helytörténeti Gyűjtemény 1995-ben költözött be az „első iskola” épületébe és az anyag nagysága miatt már akkor is komoly helyhiánnyal küzdött. A gyűjtemény egy része a külső raktárakba került, de az épületek állapota – s ezzel együtt sajnos a műtárgyaké is főleg emberhiány miatt – az eltelt években olyan komolyan megromlott, hogy az ott tárolt anyagot ideiglenesen először a Meller kastélyba, majd a régi orvosi rendelőbe kellett költöztetni.

Június utolsó előtti hetében hatalmas munka vette kezdetét a múzeum raktáraiban, hogy a

A raktári anyag a főépületben

teljes külső raktári anyag a rendelőből visszakerülhessen a főépületbe. A tárgyak között használati tárgyakat, bútorokat (pl.: tálalószekrények, sublótók, asztalok, székek), mezőgazdasági eszközöket és a műhelyek (kovács, cipész, szabó, kötélverő) használati eszközeit találjuk. Első pillantásra szuvasak és penészesek, van, amelyek a legfinomabb érintésre darabokra törnek, míg van, amelyek masszívan ellenállt a kártevőknek és a rossz tárolási viszonyoknak.

Az eltelt napokban a munkatársakkal és a Városgazdálkodási Kft. embereivel azon küzdöttünk, hogy mindegyik a lehető legkisebb sérüléssel

A múzeum udvarán a tárgyak egy része

vészelve át a szállítást. A nehéz tálalószekrény ugyanúgy, mint a törékeny fonott bölcső – a munka alatt nem csak azt tanultuk meg, hogyan bánjunk velük, hanem azt is, hogy mindkettő ugyanolyan értéket képvisel. Nem az állapotuk teszi értékesé őket, hanem az az eszmei érték, amelyet képviselnek. Csurgó múltját, mindazokat az embereket, akik alakították a várost és hozzájárultak a jelenhez.

A közeljövőben ezek a tárgyak fertőtlenítő kezelésen fognak átesni. Elkezdődik az állapotfelmérésük, tisztításuk, helyreállításuk, hogy bemutathatóak legyenek a kiállításokon és ne csak mi gyönyörködhesünk a szépségükben. Addig viszont lehet gondolkodni azon, hogy mennyi a súlya egy műtárgynak, amely a múltunkat és ezzel együtt történelmünk részét képezi...

Hálásan köszönjük a Városgazdálkodási Kft. munkatársainak a segítségét!

PETLÁNOVICS ESZTER
GYŰJTEMÉNYKEZELŐ

Ügyfélszolgálati Irodát nyit Csurgón a Nemzeti Hulladékgazdálkodási koordináló és Vagyonkezelő Zrt.

A Nemzeti Hulladékgazdálkodási koordináló és Vagyonkezelő Zrt. (NHKV Zrt.) tájékoztatása alapján Ügyfélszolgálati Irodát nyitnak Csurgón.

Az ügyfélszolgálati iroda a csurgói postán, Petőfi tér 29. alatt található.

Nyitva tartás: Hétfő 14.00-18.00
Péntek 08.00-14.00

Az új ügyfélpontokon az NHKV Zrt. megbízásából elsősorban a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási számlázással, pénzügyi rendezéssel és díjhátralék behajtásával kapcsolatos ügyek intézésére van mód.

Csurgó, 2021. június 14.

Tóth Sándor
irodavezető

CSURGO.HU

Apák Napja – június 20.

A katolikus egyház az Apák Napját március 19-én, Szent József napján tartja, a legtöbb országban világi ünnepként is gondolnak rá. Az Apák Napját a 20. század elején kezdték el megtartani, az Anyák Napja párjaként. Ezt a napot először 1972-ben – először Richard Nixon ismerte el, az apaságot és a szülői szerepet ünneplik ilyenkor. Az Amerikából induló kezdeményezést országonként más-más időpontban tartják, Magyarországon június harmadik vasárnapján, idén június 20-án van a hivatalos ünnepe. Bár hazánkban még mindig inkább a hagyományos modell szerint ítélik meg a férfiak szerepét, de a szülői feladatok megosztása egyre hangsúlyosabban jelen van a családok életében. A hagyományos, anyagi biztonságot megteremtő apakép általános elfogadottsága 94 százalékos, ugyanakkor a családcentrikus, résztvevő apai szerep támogatottsága is jelentős, 65 százalék. Egyre több a szülőszobára is bemelegedő apuka, és azok száma is, akik maguk maradnak otthon a gyermekkel. Ma már teljesen természetes, hogy egy apuka pelenkázza gyermekét,

vagy éppen az esti fürdetést végzi.

Bár kritikában kerül reflektorfénybe, de az apák szerepének fontosságát számos kutatás és tanulmány is igazolja. A gyermek életében három hónapos korban válik világossá, hogy nem csak az anyára, de az édesapára is számíthat. Az apa-kép kialakulásában az első három év a meghatározó. Az apa az életnek egy teljesen más területét tudja megmutatni gyermekeknek. Az apa dolga nem könnyebb vagy nehezebb az anyáénál, hanem egyszerűen más. Jó esetben az apáktól tanulják meg a gyermekek a küzdeni akarást, a tettekességet, a határozottságot, a helyes önkormányt gyakorlását, a bátorságot és a kalandvágyat. Az apáktól tanulják meg a fiúk, a férfias viselkedést és azt, hogy bánjanak a lányokkal, míg lányaiknak egész életükre vonatkozóan meghatározó férfimintát adnak. Azt is tudnunk kell, hogy a valódi apa nélkül felnövő gyermekek nehezen sajátítják el a szabályok követését és mások jogainak tiszteletét, így könnyen öntörvényűvé válhatnak.

Az apaság pozitív hatással van a férfiak

életminőségére, ezért is öröndetes, hogy az utóbbi időben nőtt a férfiak gyermekvállalási kedve (Kopp Mária Intézet, 2020.).

Apának lenni feladat és lehetőség! Az apa behozza a világot a gyerek számára, de bátran és felelősségteljesen ki is viszi őt oda.

Milyen tulajdonságok kellenek mindehhez? Megközelíthetőség, szerethetőség, követhető jelenlét, érdeklődés, kíváncsiság a gyerek kisebb-nagyobb ügyei iránt, odafigyelő részvétel. De ez mind idő, mert a minőséghez idő kell!

BV

Forrás:

1. Bedő I. (2021): Apák napja 2021 https://www.youtube.com/watch?v=6UWzLLa_cE4
2. Apák napja <https://unnepnapok.com/apak-napja/>
3. Békési E.: (2020): Apának lenni feladat és lehetőség 2020. <https://csalad.hu/csaladban-elni/apanak-lenni-feladat-es-lehetoseg>
4. Magyarországon apának lenni jó <https://www.origo.hu/itthon/20200620-apanak-lenni-jo.html>
5. Ács-Fehér Kinga (2019): Az apa nélkül felnövő generációk sérült személyisége <https://20on.hu/az-apa-nelkul-nevelodo-generaciok-serult-szemelyisege/>

Élmény Vendégház - újabb szálláshellyel bővült Csurgó

FOTO: SZB

Június 4-én ünnepélyesen is átadták Csurgó új szálláshelyét. Az Élmény Vendégház tulajdonosa Ács Ferenc véleménye szerint jó érzéssel vágtak bele a szálláshely szolgáltatásba, hiszen Csurgón is nagy szükség van az ideérkezők elszállásolására. Az újonnan átadott vendégház a szálláshelyeken túl igazi élményekkel is készül az idelátogatóknak.

- Jó pár évvel ezelőtt jött hozzám egy nagyobb baráti társaság és nem tudtam sehol elhelyezni őket. Miután csak a szomszéd faluban találtam szállást nekik, arra gondoltam, hogy ha nincs elég szálláshely, akkor kellene csinálni. Úgy gondolom, hogy jó úton indulunk el, hiszen elsején nyitotunk és telházal üzemelünk.

Négy szoba került kialakít-

tásra, mindegyik saját fürdőszobával a mai kor elvárásainak megfelelően, a legújabb technológiával. Továbbá a konyha teljes felújításra került, illetve kialakításra került egy közösségi fürdő, amely a rendezvényekre érkezőket szolgálja ki. Egy nagy közösségi tér, amelyet rossz idő esetén is igénybe lehet venni, illetve egy iroda helyiség, melyet felajánlottam a Csurgói Hegyigazdák Egyesületének használatára, hogy helyi kisebb rendezvényeket, illetve egyéb adminisztratív feladatokat meg lehessen tartani.

Mi nem csak szállást adunk, hanem komplex programcsomagokkal, illetve turisztikai attrakciókkal készülünk a vendégeinknek annak érdekében, hogy aki aktív pihenést szeretne, annak programokat nyújtunk, aki pedig passzív pi-

henést tervez, ők a vastag falaknak köszönhetően teljesen nyugalomban tudják eltölteni az itteni tartózkodásukat.

Az aktív programok kialakítása jelenleg is folyamatban van, annyit azonban már lehet tudni, hogy a bor köré fog szerveződni, borkóstolásokkal, hegyi túrákkal, itt van a Máriaút is, illetve a szomszédunkban található gyékényesi-tó. Mindezek felül horgászbarát, illetve kerékpárbarát szálláshely leszünk ami azt jelenti, hogy lehetőség lesz a kerékpárok zárt tárolására, valamint egyéb kisebb szervizekre is.

Az utóbbi időben szép számmal fejlődtek Csurgó kerékpárútjai, ezért úgy gondoltuk, hogy ez a kerékpáros turizmus is egy sarkallatos pont lehet annak érdekében, hogy a működésünk teltházal legyen - összegezte Ács Ferenc. SZB

Új épülettel és komoly tervekkel folytatja munkáját a csurgói Napsugár

● folytatás az első oldalról

A Csurgói Baksay Sándor Alapítvány és a Csurgói Napsugár Egyesület közös szervezésében Tolerancia Napot tartottak június 25-én. Az esemény kettő helyszínen zajlott, hiszen ahogy köszöntőjében Vassné Huszics Bernadett a Csurgói Napsugár Egyesület, valamint a Napsugár Szociális Intézmény

gondoltunk, hogy a Tolerancia Napja alkalmából lehetne rendezvényünket összekötni azzal, hogy megnyissuk a nagyközönség előtt az ingatlanunk kapuit - tette hozzá.

Elmondta: ebben a furcsa, könnyűnek nem mondható időszakban is közösségünk összefogásról, szeretetről tett

szerelem, gázszerelés történt, továbbá udvar, kert rendezés, valamint melléképületek bontása valósult meg. Az ingatlan ugyanakkor még felújításra vár, további pályázati forrásból, jótékonysági rendezvényekből, adományokból szeretnénk folytatni tevékenységünket - mondta el Vassné Huszics Bernadett.

Ezt követően Füstös János polgármester köszöntötte a megjelenteket, s kitért a Napsugár Intézménynek a történetére. - Akkor, amikor álmodtunk egy nagyot 2011-ben arról, hogy létrehozunk egy intézményt, sokat gondolkodtunk a néven. Csurgó városában több, mint fél évszázadig működött egy intézmény, aminek Napsugár volt a neve. Sajnos az idő átalakította, és más alakult ott azon a helyen, de egy emléktábla őrzi a nevet. És akkor jött a gondolat, hogy vigyük tovább ezt a nevet és jó tíz évvel ezelőtt egy Napsugár Szociális Intézményt hozott létre a város azzal az elképzeléssel, hogy mindenféle előzmény és jogelőd nélkül egy gondolat

kapcsán, a városban és a térségben élő fogyatékkal élők és segítségre szoruló fiataloknak az életét könnyítsük ezzel. Akkor, tíz évvel ezelőtt két fővel alakult meg ez az intézmény a Kossuth utca 1. sz. alatt. Az idő bizonyította azt, hogy jó döntés volt akkor, hiszen most már tizenöt fő az, aki rendszeresen igénybeveszi ezt a nappali ellátást. Fokozott igény mutatkozik a város részéről is azok iránt az egészségügyi eszközök iránt, amikre az intézmény, illetve az idő közben létrejött egyesület pályázati forrásból szert tudott tenni. Azt gondolom, hogy ez is egy óriási dolog, hogy nem csak az intézményben élők, hanem a városban élőknek, hozzátartozóiknak próbál segítséget adni és nyújtani az egyesülettel karöltve ez az intézmény - mondta Füstös János Csurgó város polgármestere.

Ezt követően a résztvevők megtekinthették az ingatlan helyiségeit, udvarát és kertjét, mely után a programok a rendezvény második felében a kossuth utca 1-ben található

vezetője hangsúlyozta: 10 éves álom valósult meg azzal, hogy a 2020-as évben megírt pályázat által sikerült a Magyar Falu program keretein belül megvásárolni a Kossuth utca 23. sz. alatti ingatlant. - Vörös Mátyás képviselőtársammal arra

tanúbizonyosságot. Rengeteg áldozatos munka van mögöttünk. Az ingatlannál, miután az egyesület tulajdona lett kollégák, ellátottak, hozzátartozók, a Csurgói Városgazdálkodási Kft. dolgozói, önkéntesek takarítottak, udvart rendeztek. Villany-

tó Csurgói Napsugár Szociális Intézményben folytatódott. Itt önkéntesek és dolgozók segítségével különböző kreatív tevékenységeket lehetett tenni, valamint érzékenyítést lehetett igénybe venni. Az érzékenyítés során a vakok és

gyengén látók mindennapjaiba lehetett betekinteni.

- Ezt az érzékenyítést már többször alkalmaztuk, tapasztalataink szerint nagyon hasznos, hiszen ez tényleg jól illusztrálja, hogy a vakok és gyengén látók mindennapjait hogyan tudják megnehezíteni ezek a tényezők, de ugyanakkor hogyan tudnak ők együtt

betegedve, vagy teljes mértékben nincs, akkor a másik érzékszerv kifinomul, például a vakok, gyengén látóknál a hallás. Az érzékenyítésünk során azt is ki lehet próbálni, hogy a hallásra mennyire lehet hagyatkozni, hogy a labda melyik oldalra gurul, és hogy mindaz mennyire nehéz, hogy érzékeljük azt, hogy a hangok me-

élni ezzel a nehézséggel és gyakorlatilag akár teljes életet is élni. Zoknik pározása bekötött szemmel, egy kézzel illusztrálva azt, hogy a mozgássérült ember, hogy tud egy kézzel élni a mindennapokban, valamint csörgő labdával játék tevékenység, továbbá a hallást illusztráljuk, hogy ha csak a hallásra hagyatkozhat valaki. Miután a vakok, gyengén látóknál gyakran halljuk, hogy az egyik érzékszerv, ha meg van

lyik irányból jönnek és merre mozduljunk. Kerekesszéket is ki lehet próbálni, hogy milyen a beleülés, milyen az, amikor saját kezünkkel hajtjuk, hogy ez mekkora nehézséget ad, illetve magát az érzést, hogy egy kerekesszékebe beleülni nem csak nekünk egészségeseknek nehéz, hanem maga az az ember, aki akár baleset folyamán, akár egy stroke-os állapot után nem fog tudni már önállóan járni, vagy legalább míg a re-

habilitáción túl nincs, akkor is kerekesszékre szorul, nem egyáltalán ez mentálisan is, nem csak testileg, hanem mentálisan milyen is, milyen traumát okozhat az illetőnek. Ezekkel az érzékenyítő tevékenységekkel ezeket illusztráljuk.

A kötetlen beszélgetés, amit már tapasztaltunk a rendezvényünk első felében is, és látjuk, hogy mindenki szárnyal és mindenki boldogan beszélget és keresik egymás kapcsolatát, ez a rendezvény első felében is tapasztalható volt a köszöntés, az ingatlan, valamint a kertünk megtekintése után, ezt a kreatív tevékenységek alatt is tapasztaljuk. A rendezvényünk záró részében mindenkit szeretettel várunk egy helyben készített finom ebéddel, házi készítésű kalács és palóc gulyással, melyet kollégáim, illetve kedves önkénteseink segítségével valósulhatott meg. Terveink szerint, ha az itt elkészített ételmszer nem fogy el, akkor azt ki fogjuk osztani rászorult embereknek és hához ki fogjuk szállítani - összegezte Vassné Huszics Bernadett.

Az intézményvezető aszszony az egyesület, valamint az intézmény további terveiről elmondta: - Az intézmény marad a Kossuth utca 1-ben, a Kossuth utca 23-as ingatlan pedig az egyesület ingatlana. Miután

a kerti, udvari munkálatokat már elkezdtük, a nagyon nagy tervünk, melyre már pályázatot is nyújtottunk be, hogy meg tudjuk valósítani az ingatlan felújítását, renoválását. Ezt ha szakaszonként is, de szeretnénk, hogyha megtörténne. Már menet közben amennyire majd engedi az épület, mindenképpen szeretnénk ott is családi napokat, levendulás napot, táborokat szervezni. Elsősorban fogyatékkal élők körében szeretnénk egy pár napos tábort, hiszen az ő életükben már az is nagyon nagy dolog lenne, ha pár napra kimozdulnának otthonról és megpróbálnák azt, hogy milyen a szülők nélkül, család nélkül eltölteni egy pár napot. Itt az is nagy előny lesz, ha valakinek ez nem nagyon jön össze, akkor egy telefonhívás után haza tud menni, vagy el tudnak jönni érte. A tábort mindenképpen szeretnénk összekötni a mozgással, idővel szeretnénk gyalogtúrákat is szervezni. A hosszú távú terveink között szerepel egy támogatószolgálat létrehozása, amely azt jelenti, hogy kis apartman részeket szeretnénk létrehozni, ahol majd a fogyatékkal élő sérültek élhetnek akár egyedül, vagy a szülőkkel együtt.

SZB

Határon átnyúló pályázatban vesz részt az Eötvös Iskola

FOTÓ: SZB

Nyitó rendezvényére került sor annak a határon átnyúló pályázatnak, melynek az egyik résztvevője az Eötvös József Általános Iskola. Mindez az internet segítségével online zajlott. Az újabb horvát-magyar közös iskolai projekt gesztora a Gyurgyeváci Szakiskola. Témája rendkívül érdekes és speciális: a robotika. Ennek a kifejtésére, valamint a lehetséges hasznosításának a bemutatása érdekében több program fog megvalósulni. A zárása egy év múlva várható, a következő tanév végén.

A horvát-magyar határon átnyúló projektek eddig mindig rendkívül sikeresek voltak. Nem csak városi szinten, hanem az iskolák között is, melyre jó példa a református gimnázium, ahol már a második ilyen jellegű közös gondolkodás fejeződik

FOTÓ: SZB

be hamarosan. Az Eötvös József Általános Iskola részvételével is elindult egy közös projekt, melynek a Gyurgyeváci Szakiskola a vezetője, vagyis a gesztora, és amelynek a Ferdinandováci Általános Iskola is tagja. Témája a jövőbe vezet a diákokat, hiszen a robotizált rendszerekről, azoknak a felhasználási lehetőségeiről osztanak meg egymással ismereteket az intézmények. Ennek a programnak a kitalálása hosszabb időre nyúlik vissza.

Simon Mihály igazgató a határon átnyúló

ló projekt kapcsán egy másik nagyon fontos dolgot is kihangsúlyozott, amely nagy hasznára válhat a diákoknak. Ez pedig az idegen nyelv tanulása és gyakorlása.

A közös projekt nyitórendezvényére június 15-én, kedden délelőtt került sor. Mindez egyelőre még az internet segítségével zajlott. A köszöntőkön kívül előadások is elhangzottak, majd a gyerekek nagy érdeklődéssel kísérték figyelemmel a robot bemutatót. Ezt az eseményt a következő tanév során több is követi majd a pályázatban benyújtott tervek szerint. A zárása pedig várhatóan egy év múlva lesz.

CSTV.HU

Sajtóközlemény

Megkezdődött az "Energiahatékonysági fejlesztések a Kolping Nagyváthy Középiskolában" című projekt

2021/06/15

2021.06.15-én megkezdődött a KEHOP-5.2.13-19-2019-00035 sz. "Energiahatékonysági fejlesztések a Kolping Nagyváthy Középiskolában" c. projekt Csurgón. A projekt a Széchenyi 2020 Program keretében valósul meg 196,94 millió forint vissza nem térítendő támogatás segítségével. A projekt célja a Kolping Nagyváthy János Technikum, Szakgimnázium, Szakképzőiskola és Kollégium tanműhelycsarnok és tornaterem épületének energetikai korszerűsítése.

A csurgói Kolping Nagyváthy János Technikum, Szakgimnázium, Szakképzőiskola és Kollégium 2019 évben nyújtott be támogatási kérelmet az Egyházi épületek energiahatékonysági felújítására és megújuló energiaforrás hasznosítására a Pályázatos épületenergetikai felhívás egyházak számára KEHOP-5.2.13. felhívásra. A pozitív döntés eredményeképpen az intézmény, 100% támogatási intenzitással, 196,94 millió forint vissza nem térítendő támogatás segítségével megvalósíthatja az „Energiahatékonysági fejlesztések a Kolping Nagyváthy Középiskolában KEHOP-5.2.13-19-2019-00035 projektjét. A fejlesztés célja az intézmény két épületének energetikai korszerűsítése, az energiafelhasználás csökkentése. A projekt 2021.06.15-én indul és 2022.06.14-én fejeződik be. A fejlesztés része a tanműhelycsarnok és a tornaterem szigetelése, nyílászárócsereje, világítás és fűtőkorszerűsítése, valamint 50MW napelemes rendszer telepítése. A fejlesztés eredményeként csökken az intézmény energiafogyasztása és az üvegházhatású gázok kibocsátása, nő a megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség és optimális feltételekkel - egész évben jól kihasználható - tanműhelycsarnok és tornaterem válik elérhetővé a szakmai munka megvalósítására.

Az intézmény 30féle középfokú képzést nyújt, melyből 17 szak használja a tanműhelyeket a gyakorlati oktatás során, de a tanműhelycsarnok a járműépítő szakkör ill. diákkör színhelye is. A tornateremben az oktatás mellett délutánonként számos sportszakkör zajlik. A beruházásnak köszönhetően a 2023-as tanévtől a tanulók birtokba vehetik a megújult, korszerű tornatermet és a tanműhely csarnokot, melyek hatékonyan járulnak hozzá a szakmai eredményekhez, ugyanakkor hitelesen közvetítenek energiatudatosságot a jövő nemzedék számára.

A projektről bővebb információt a www.kolping-nkicsurgo.hu oldalon olvashatnak.

További információ kérhető:

Toth Franciska megbízott sajtóreferens (tel:20-2354364 email: franciskatoth100@gmail.com)

Pályázat - az Arany János Nevelési és Művelődési Intézmény Szentá intézményvezető (magasabb vezetői) beosztás betöltésére

Szenta Község Önkormányzata
a „Közalkalmazottak jogállásáról szóló” 1992. évi XXXIII. törvény
20/A. § alapján
pályázatot hirdet
az Arany János Nevelési és Művelődési Intézmény Szentá
intézményvezető (magasabb vezetői)
beosztás betöltésére

A közalkalmazotti jogviszony időtartama: határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszony

Foglalkoztatás jellege: teljes munkaidő

Vezetői megbízás időtartama: a vezetői megbízás határozott időre, 2021. augusztus 1. - 2026. július 31-ig szól.

A munkavégzés helye: 8849 Szentá, Arany János utca 2.

A munkakörhöz tartozó főbb tevékenységi körök:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szerint az intézményirányítási, ellenőrzési, munkáltatói feladatainak ellátása, alapító okirat szerinti feladatok ellátása.

Illetmény és juttatások:

Az illetmény megállapítására és a juttatásokra a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, valamint a „Közalkalmazottak jogállásáról szóló” 1992. évi XXXIII. törvény rendelkezései az irányadók.

Pályázati feltételek:

- Főiskola, óvodapedagógus munkakör betöltéséhez szükséges felsőfokú végzettség és szakképzettség,
- Pedagógus szakvizsga keretében szerzett intézményvezetői szakképzettség;
- Az intézményben pedagógus munkakörben fennálló, határozatlan idejű alkalmazás, illetve a megbízással egyidejűleg pedagógus munkakörben történő, határozatlan időre szóló alkalmazás;
- Pedagógus munkakörben legalább 5 év szakmai tapasztalat;
- Vagyonyilatkozat tételi eljárás lefolytatása;
- Magyar állampolgárság;
- Cselekvőképesség;
- Büntetlen előélet;
- A pályázati kiírásban kért dokumentumok hiánytalan becsatolása.

Pályázat elbírálásánál előnyt jelent:

- Szakirányú területen vezető beosztásban szerzett szakmai tapasztalat;

Elvárt kompetenciák:

- Gyermekszertet, elhivatottság,

- Felhasználói szintű számítógépes ismeretek,
- Intenzív, gyors és magas fokú önálló munkavégzés.

A pályázat részeként benyújtandó iratok, igazolások:

- Szakmai önéletrajz;
- Iskolai végzettséget, szakképzettséget tanúsító okirat másolata;
- Intézmény vezetésére vonatkozó program a szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzeléssel;
- Nyilatkozat arról, hogy a pályázó a pályázati anyagban foglalt személyes adatainak a pályázati eljárással összefüggésben szükséges kezeléséhez hozzájárul.
- Nyilatkozat arról, hogy a pályázó megbízása esetén vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségének eleget tesz.
- A pályázó nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy vele szemben összeférhetetlenség nem áll fenn, illetve a fennálló összeférhetetlenséget megbízása esetén megszünteti.
- 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvány.

A munkakör betölthetőségének időpontja: 2021. augusztus 1.

A pályázat benyújtásának határideje: 2021. július 26.

A pályázati kiírással kapcsolatosan további információk kérhetők a 82/471-388 (112. mellék) telefonszámon, illetve jegyzo@csurgo.hu email címen.

A pályázatok benyújtásának módja:

- Postai úton, a Szenta Község Önkormányzata címére (8849 Szentá, Arany János utca 2.) történő megküldésével. Kérjük a borítékon feltüntetni a pályázati adatbázisban szereplő azonosító számot: SZE/281/2021, valamint a munkakör megnevezését: intézményvezető
- Személyesen: Csurgói Közös Önkormányzati Hivatal (8840 Csurgó, Széchenyi tér 2.) Fábrián Anita jegyző részére

A pályázat elbírálásának határideje: 2021. július 30.

A pályázati kiírás közzétételének helye:

- kozigallas.gov.hu
- Csurgó Város honlapja www.csurgo.hu
- Szenta Község Önkormányzatának hirdetőtáblája

Szenta Község Önkormányzata fenntartja magának a jogot, hogy a pályázati eljárást eredménytelennek nyilvánítsa.

Az intézmény megtekintésére előzetes egyeztetés alapján lehetőséget biztosítunk.

Háborús júniusok

Az 1934. június 17-én felavatott iharosberényi emlékmű

Június, ősi magyar nevén a Napisten hava, a Gergely-naptárban az év hatodik hónapja. Nevét Júnóról, a római istennőről kapta, aki Jupiter felesége volt. Júniust a magyar lakta vidékek népi kalendáriumai Szent Iván havának is nevezik.

Magyar történelmünknek azonban sok szomorú emléke is fűződik ehhez a hónaphoz. 1914. június 28-án Ferenc Ferdinánd trónörökösét és feleségét Szarajevóban a Fekete Kéz nevű titkos szerb szervezet tagja, Gavrilo Princip egy pisztollyal agyonlőtte.

Haláluk következményeinek folyamata egy olyan megállíthatatlan háborút, gyilkolás sorozatot indított el, mely által 1914 júniusa nemcsak a magyar, de az egész világ történelmének is a legsúlyosabb, legfájóbb júniusaként vult be az emlékezetekbe.

A háború négy évének júniusai sok megpróbáltatást hozak a Csurgó és környékéről bevonult katonák egyéni életébe is.

Matolcsi Lajos

A csurgói Matolcsi Lajos állampénztári főtanácsos 1914. június 27-én vonult be a 19. honvéd gyalogezredbe, amelyben az orosz hadszíntéren teljesített szolgálatot szakaszparancsnoki beosztásban. Fogságba esett, majd 8 év viszontagság után 1922-ben tért vissza Csurgóra.

Stilling Mátyás borbélymester, miután a szerb, orosz hadszíntéren harcolt, 1915. június 7-én fogságba esett és onnan 1918 decemberében rokkantan érkezett haza.

Péter Sándor alsóki gazdálkodó 1915-ös bevonulása és a Toporutz-Rarancze melletti ütközetekben való helytállása után 1916. június 18-án orosz fogságba esett, ahonnan 1918-ban szökött meg.

Az alsóki Ráskó József, kisbirtokos szintén 1915-ben vonult be a 19-esekhez. Egy ízben megsebesült. 1916. június hóban orosz fogságba esett és csak 1921-ben került egy vöröskeresztes rokkantszállítmánnyal haza.

1914 júliusában vonult a harcmezőkre Varga István alsóki gazdálkodó, aki 12 hónapig küzdött a szerb és orosz hadszíntéren. Részt vett többek között a Drina, Homonna, Mezőlaborc, Stripa melletti harcokban is. Két ízben megsebesült, 1916 júniusában pedig Sokolovnál orosz fogságba esett. A fogságból 1918 tavaszán érkezett haza.

Varga István

A 44. honvéd gyalogezred kötelékében szolgálók életében is sok fordulópontot hoztak a háborús évek júniusai.

Az iharosi Lőczy János gazdálkodó, miután résztvett ezredének összes ütközetében, az orosz harctéren a Kárpátokban, az üldöző- és az állásharcokban is, 1916. június 16-án Lopusznónál súlyosan megsebesült. Hosszas ápolás után valamelyest felépült, majd, mint hadirokkantat elbocsátották.

Deák József csurgói gazdálkodó 1915 őszén vonult be. Részt vett ezrede összes ütközetében. 1918. június 18-án az olasz Piave folyó menti csatában megsebesült. Kéthónapnyi felépülés után újra az olasz frontra került, ahol annak összeomlásáig hősiessen helyt állt.

Bus Antal, postaaltiszt 1914-es katonai szolgálatának megkezdésével a harctereken való megpróbáltatásainak hosszú áradatát indította el. Többször is megsebesült, de az 1918. június 18-án szerzett súlyos sérülései után Budapesten vették kórházi kezelés alá, majd hamarosan fel is mentették a harctéri szolgálat alól.

Négy év borzalom és háborús szenvedés után, mikor is 1918-ban véget ért a Nagy Háború, még mindig a szörnyű emberáldozatok síratásától volt hangos az ország. Még két év sem telt el, mikor 1920 júniusa újabb végzetes, fájdalmas nyárelőt hozott a magyar történelembe.

Az 1920. június 4-én aláírt trianoni békeszerződés, a Nagy Háború következményeként, darabokra szaggatta szét az akkori, ma már csak az emlékeinkben élő Nagymagyarországot. A békeszerződés előtt a Magyar Királyság területe 325.411km² volt, lakosainak száma 20.886.000 fő. A békeszerződés következményeként az ország területe 92.863 km²-re, míg lakosainak száma 7.615.000 főre csökkent.

Nem sokat csökkentette az előző júniusok fájdalmait, de elismerete a hősiest tetteket az 1923. június 17-én, a csurgói járás 14 háborút megjárt katonájának vitézzé avatása. A korabeli megfogalmazás szerint, Horthy Miklós Kormányzó Úr Őfőméltósága, mint a vitézek első választott főkapitánya avatta vitézzé azokat a kitűnő hazafiakat, akik a világháborúban személyes vitézségükkel és bátorságukkal a háború nyomán támadt forrongásokban pedig rendíthetetlen magyar hazafiságukkal a Vitézi Rendbe való felvételre érdemesekké váltak.

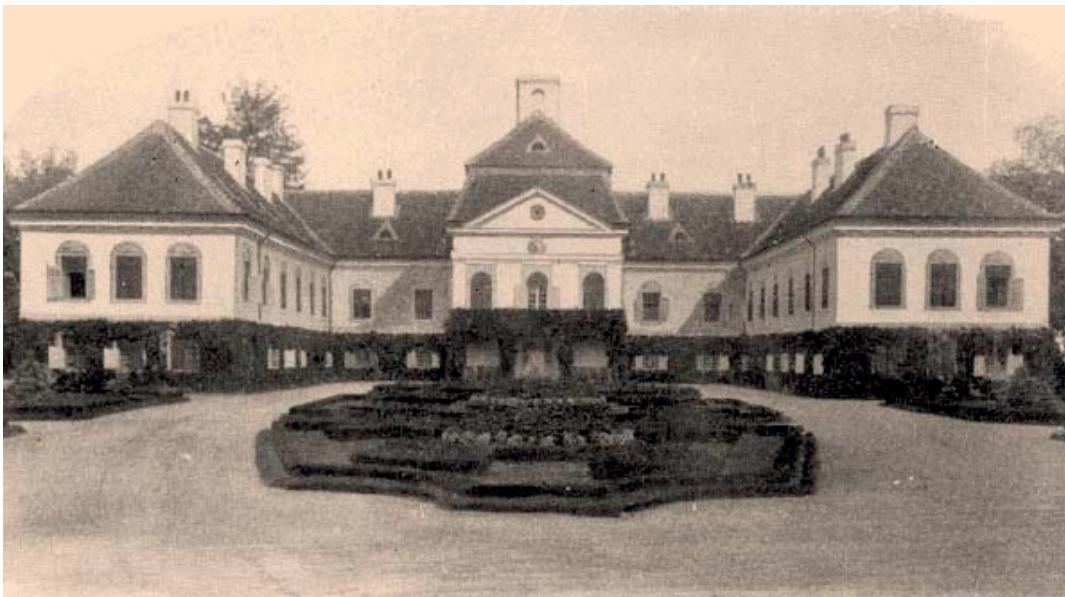
A csurgói járásból Csurgóról Karnizs István, Kuti Mihály, Molnár János és Simon János, Alsokból pedig Horváth Ádám, huszárörmester kétpántos nagy ezüstérmét vehetett át vitézzé avatása alkalmából.

Továbbá Iharosberényből Erneyi (Erjavec) István adóügyi jegyző, Borbás Ferenc és Szarka Vendel, Gyékényesről Mózer István, Miháldról Miatta János, Bagolasánról Benczik Péter Pál, Szentáról Kovács Mihály, Őrtilosról Bradarics Ferenc, valamint Liszóról Zakócs György vitézek vállalt érintette a főkapitány kardja.

1934. június 17-e még mindig a háborús júniusokhoz tartozott. Iharosberény lakossága ezen a napon avatta fel a Nagy Háborúban elesett 51 hősiének emlékművét. A megható ünnepségen személyesen Habsburg József osztrák főherceg, magyar királyi herceg a korabeli leírás szerint szívet-lelket megrázó beszédben méltatta a hősi halottak, a magyar katona dicsőségét és emlékezetét.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Temetői csendben...Az Inkey család kápolnája

Az iharosberényi Inkey kastély az 1900-as évek elején

Valójában nem a temetőben, hanem egy családi temetkezési helyen alusszák örök álmukat az iharosi, iharosberényi határt, kastélyokat és az Ágnes lakot is birtokló báró Inkey családdal rokonságot ápoló báró pallini Inkey család tagjai. A Nagykanizsáról Zalaegerszegrre kivezető 74-es útmentén, Nagykanizsa palini várorészében már bizonyára mindenki elhaladt és felfigyelt az út melletti szép barokk kápolnára.

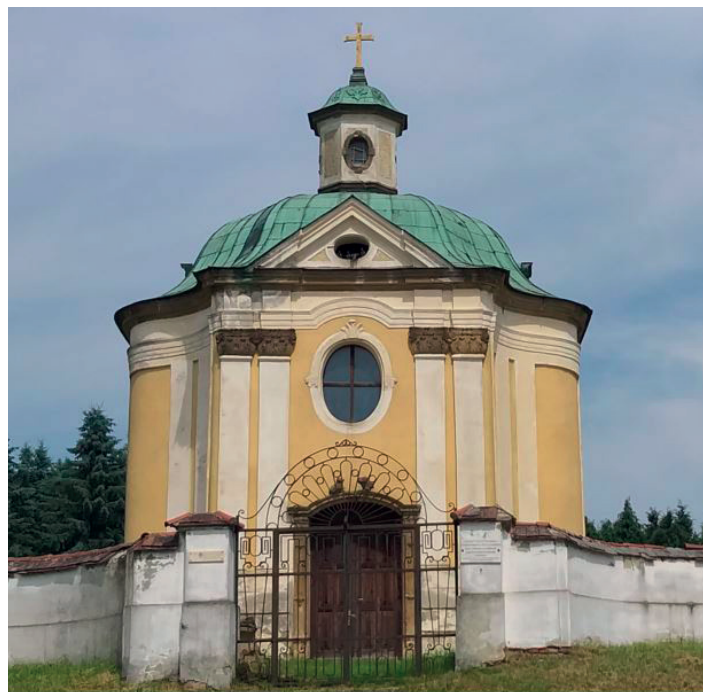
A Háromkereszt Kálvária nevet viselő kápolnát a pallini Inkey János egyik fia, Inkey Boldizsár (1726-1792) építette 1768-ban, amely alatt családjának temetkezési helyül kriptát is készíttetett. A kupolaboltozatos, négykaréjos alaprajzú centrális barokk műemlék kápolna tetején kicsiny, nyolcszögletű torony található. Falát lapos pilaszterek tagolják. Bejárata fölött ovális ablak felette háromszögletű timpanon díszíti az épületet.

Inkey Boldizsár végakarata szerint uradalmának gazdasztisztjei a falkerítés mellé temetkezhettek, míg a szabadosok és a jobbágyok a kerítésen kívül, a domb oldalán nyerhet-

tek nyughelyet.

Az iharosi és iharosberényi néphagyomány és monda szerint az Inkey család ősatya Inkéről származott, s Palinban volt sertéspásztor, aki a kondát őrizve észrevette a forrásvíz-

melyet lóháton egy nap alatt be tudott járni. Ennek emlékezetére az iharosberényi bárói kastély szalonjának falán minden időkből ott állt a karikás ostor és a fejsze. Szintén a mondára utal a család címere

Az Inkey család kápolnája Nagykanizsán

ből ivó kanizsai török pasát. A pásztor fejszével azonnal levágta a török fejét. Jutulmul akkora királyi birtokot kapott,

is, a kék pajzsban hármassal zöld halmon egyik lábában kardot (más ábrázoláson buzogányt), másikkal levágott török fej

tartó oroszlán.

A Nagykanizsa melletti földesúr, Pallini Inkey János másik fia, a kriptát építtető Inkey Boldizsár testvére, Inkey Gáspár vált később aztán az iharosi és iharosberényi családi ág ősatyává. Iharosberény és Iharos a környező majorokkal és pusztákkal 1726-tól 1945-ig volt az Inkey család birtoka. Ezen a több mint két évszázad alatt meghatározó szerepet játszottak a térség gazdasági, kulturális életében, fejlődésében.

A család újkori történelmének legismertebb tagjai, Inkey Gáspár dédunokája, István, és annak két fia, József és Pál lettek.

Pál Iharosba tette át tartózkodási helyét, itt építtette fel felesége, báró Sztankovánszky Ágnes (róla nevezték el az Ágneslakot) és István, Mária, Klára, Tekla nevű gyermekei részére a mára már sajnos lebontott, de egykor tündöklő szépségű kastélyt.

Fivére, József, ki gróf Apponyi Teréziát vette feleségül, két fiúkkal, Lajossal és Péterrel, a ma iskolaként funkcionáló iharosberényi kastélyban éltek.

Számtalan, ma már nem is létező külterület, puszták elnevezése és működtetése fűződik a nevükhöz: István major, Lajos major, Szunyog major, Ágneslak, Inkeyantalfalva, Jolánta puszták, Dencs, Magasd, Gána puszták, Pád puszták, Tuskós puszták, Teréz-lak, stb.

Az Inkey család pallini és iharosberényi ága is rendkívül sokat tett a térség felemelkedéséért. A csurgói járás területén, Iharosberény és Iharos környékén számos építmény, egy kastély, park, gazdasági és majorsági épület, erdő terület, halastó, kökereszt, templom, tárgy jelzi az Inkeyek múltban betöltött szerepét.

„Az én nyelvem a ti nyelvek”

A Magyar Néprajzi Lexikon szerint Belső-Somogyban „a 18. sz. végétől a protestáns lakosság kulturális központjává iskolája révén Csurgó vált.” A gimnázium névadó tanára Csokonai Vitéz Mihály az 1798. szeptember 29-i keltezésű Mihály napi álom című versének hátoldalára ötvennél több somogyi tájszót jegyzett le Nagybjajomban, nyolc hónappal Csurgóra kerülése előtt. Egy évre rá, amikor tanárként megírta és diákjaival előadatta a Karnyónét, a darabban említést tesz Garáblás Mártonról. A költő e családnevet korábban nem adhatta volna. Az Új Magyar Tájszótár a gereblye szó garábla változatát egyedül Csökölyből jegyzi fel, éppen abból a faluból, ahol időzött.

A somogyi nyelvjárás feltárása Király Lajos érdeme, összegezésében 2005-ben látott napvilágot a Somogy-zalai nyelvtanulmány. Évtizedek kutatómunkája nyomán jutott arra a következtetésre, hogy „Somogyban az özs vonala régen megközelítette a Balatont, napjainkban a megye északi határa már az é-ző, s ez a határvonal is évről évre délebbre húzódik.” Ennek nyomán kap értelmet, igazolódik a csurgói alma mater legnagyobb diákja, Baksay Sándor vallomása anyanyelvünkről: „Az én nyelvem a ti nyelvek... Egy egész külön faj, mely Csurgó- Berzence- Zákánytól le Eszékig a Dráva balpartján minden idegen néppel való érintkezéstől s elegyüléstől magát szigorúan megoltalmazva él; melynek árpádkori szójárásán és szokásain legfeljebb ha a reformatio változtatott valamit: tizenkilenc esztendeig nem ismertem idegen szót, még magyart sem, csak a tiedet, más életet, csak a tiedet, más tradíciókat,

csak a tiedet. Némának kellene lennem, ha a te nyelvedet nem beszélném.” Ebből a tizenkilencből nyolcat, 1839-től 1847-ig a református gimnázium diákjaként Csurgón töltött nagyanyjánál.

1987 februárjától kezdett összeállni az alábbi tájszó gyűjtemény az itt leélt évtizedekre alapozottan az ősök, az itteni falvak dolgozó emberei gondolkodása ízes beszéde felidézési szándékával. Ösztönzést a gimnázium egykori tanárai is adtak. Dr. Écsy Ö. István a Magyar Nyelvőrben tette közzé tanulmányait, Dr. Nyíri Antal Szenna nyelvjárását kutatta. Baksay Sándor igazolására nagy haszonnal forgathattam a 2000-ben kiadott kórógyi szótárt. Mivel kizárólag az általam hallott és valamilyen mértékig használt szavak és szólások kerültek be a gyűjteménybe, ezek az összevetést, pontosítást, és a sokszor kinkeserves eredet feltárását segítették.

Apai nagyanyámtól még gyerekkoromban halottam a „lájéké” szót, de éppen Csokonai egyik Somogyban írt versében találkoztam ismét vele. Édesanyám anyai nagyanyámat idézve intett bennünket: Üszéngöt ne hagyj! Ennek is csak évtizedek múltán ébredtem a jelentésére Kákicsi Kiss Géza híres ormánsági szótárában.

A török hódítás óta a vidék vegyes lakosságú. Döntő szempont lehet, hogy egy közösség kitől tanult meg magyarul. Porrog, Porrogszentkirály, Iharosberény, Surd evangélikus vend lakossága a 1720 körül telepedett le. Hamar elmagyarosodtak. Ebben a lelkipásztoroknak nagy szerepük volt. Az 1830-as esperességi gyűlésen intették a szülőket, hogy gyermekeiket „vandalus nyelven tanítani meg ne meré-

szeljék.” Az „ö”-zést gyengítette a horvát hatás. A köznyelvi „nem” szóban ma is nyílt e hangot ejtenek azokban a közösségekben, amelyekben még néhány évtizeddel ezelőtt is a mindennapi érintkezésben használták a horvátot. Ilyen a szomszédos Berzence, a kissé távolabbi Bolhó és Babócsa. A már korábban elmagyarosodott Zákány, Órtilos, Belezna községekben már nem érzékelhető. Az uradalmas Somogyba a cselédség a nyugat-dunántúli nyelvjárási régióból érkezett. Mivel helyüket többször változtatták, szülőföldjük nyelvét őrizték meg. E sokszínűség mellett, a földművelő lakosság ragaszkodásának, szorgalmának köszönhetően megőrződött a Baksay által is megcsodált ízes, rendkívül kifejező, gazdag népi nyelv.

A szókészlet ma is őriz középkori, archaikusnak mondható hatásokat. A szomszédos Porrogszentkirályon idősebbek ma is szenkeráliaknak vallják magukat. Szentáról a rokonok gyimicsöt kértek. Gyékényes a helyiek és a szomszéd települések szóhasználatával Gyikönös.

A szólások között felbukkan a boszorkány, a bába.

A vidék a dél-dunántúli nyelvjárási régióhoz, a dél-Somogy nyelvjárás csoportjához tartozik. Jellegzetességének felsorolására itt nincs lehetőség. Az ö-zés, azt í,ú rövidülése, a szótagzáró l kiesésének hangsúlyozása azonban megkerülhetetlen. A supedli, samedli, hokedli szavakban meglevő toldalék más nyelvjárásokban ismeretlen, mint ahogyan az ittennék, ottannék, osztánnék, majdannék határozószók toldalékolt alakja is.

HJ

Feltámadás

Fáj minden igaz, mi csak hamisan kimondható,
és amit nem mondhat ki,
már önmagába omló kiáltás.
Az elszakítás; mint élő testrészek helyén,
vér ömlik és a vér nem nyugszik.
A vér követel!

A kiáltás messze hangzik!
Ha sokan és sokszor,
ha sokan és szüntelen,
igaz szívvel akarják,
hogy legyen meg,
a Magyar igazság.

Az igazságtalanság tengerén
már nem hánykolódnak
az igaz hajók.

Zátonyra futott mind,
ellepték a kagylók és homok fővenyén,
még örök sötétség honol.

Fáj minden szó,
mi Trianont kiált,
mert haragszik érte a világ.
Ránk haragszik!
Miért is?
Mert a magyar Ábel még él!?

Test és lélek, tett és akarat,
közös érdek, összetartozás.
Imádkozunk minden emberért

és az összes nemzetért.
Isten visszavezet, ha eltévedtél,
ez a végső megoldás,

és ha nem tesz semmit,
csak úgy Van,
már ez is elég, hogy
eltűnjék a sötétség.
Leomlanak a fényt takaró
magas falak,

és lesz Virágvasárnap,
egy szép Virradat,
egy szép Feltámadás!

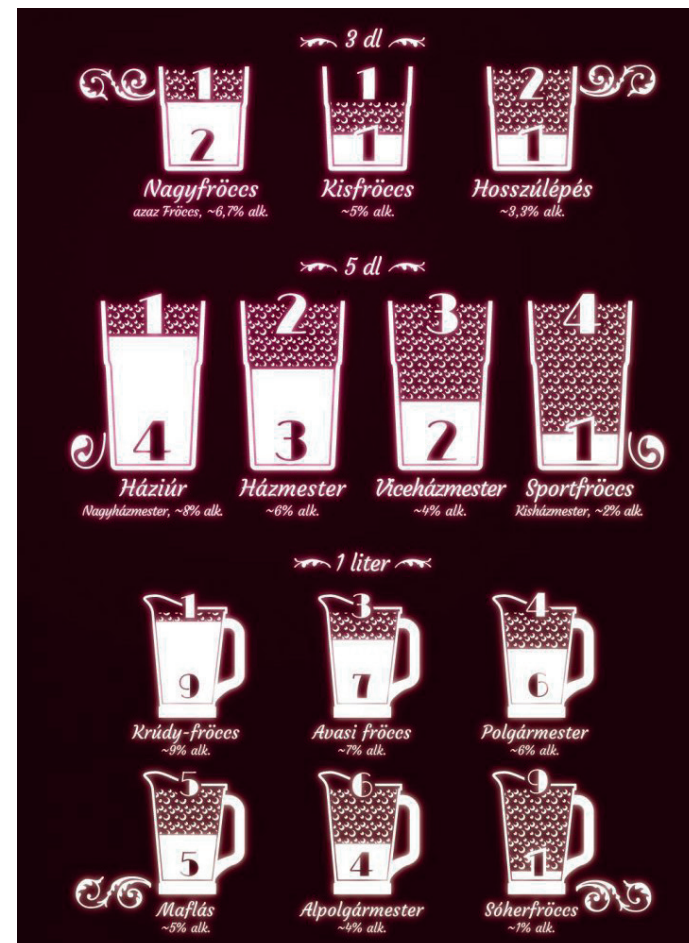
Büki Imre
2021.06.20.

A fröccs legendája

Valljuk be őszintén, ebben a nagy hőségben bizony jól esik a vízparton, családi rendezvényeken, a nyári munkák közepette egy hideg, buborékos fröccs. De talán kevesen tudják, hogy honnan is ered ez a népszerű, hűsítő ital, melynek alapja a bor és a szódavíz.

A bor, vízzel történő hígítása nem újkori találmány. Az ókori görögök a szümpozionokon (szó szerint: együtt ivás) vízzel vegyítették Dionüszosz nedűjét, hogy az elmélkedéseik alkalmával a gondolataik tiszták maradjanak. Jól tudták ugyanis, hogy ittas elme nem szül ésszerű gondolatot.

A fröccs egyik alapeleme, a bor, már évezredek óta ismert. A másik, a szóda, amelynek elkészítésével elsőként 1767-ben Joseph Priestley próbálkozott. Elegyítette a széndioxidot a vízzel, megalkotva ezzel a történelem első szódáját. Ő még ugyan a szén-dioxidot nehéz levegőnek nevezte, azonban arra már ő is felfigyelt, hogy a gáz és a víz házasításából kellemes, szűrős ital születik. Munkásságát oly nagyra becsülték, hogy 1773-ban az angol Királyi Természettudományos Akadémia kitüntetésével honorálták. Több mint fél évszázaddal később, 1826-ban a magyar természettudós, bencés szerzetes Jedlik Ányos ért el új eredményeket a „szó-dakutatás” területén, mikor is a messziről szállított balatonfüredi ásványvizet igyekezett helyettesíteni egy üde, ám mesterségesen szénsavas vízzel. Ahhoz, hogy a fröccs megszülessen, nemcsak a szódavíz előállítását kellett felfedeznie, hanem természetesen fel kellett találni egy olyan üveget is, amelyből a szódavíz ki lehessen fröccsenteni. Jedlik „apparatus acidularis” nevű készüléke, melyet magyarra a „savanyúvízi készülék”

néven fordított, képes volt a szén-dioxiddal dúsított víz előállítására.

Jedlik így írt a szódáról: „Egyik palaczkban foglaltatik a savanyú vizeknek legegyszerűbbike, mellyben a közönséges vizen, és avval egyesült szénsavon kívül semmi más ásványos rész nem található. Ezen víz nagyobb mértékben bírja magában tartani a szabad szénsavat, mint az, mellyben a szénsavon kívül még többféle savak is felolvadvák; pohárba töltetvén szüntelen szén-sav buborékokat hány, még a szénsav nagyobb része el nem röpül; legjobb tehát a poharat azonnal, hogy megtöltetett, ki is üríteni, különben a víz sokat vesztené kellemes csípősségébül.”

Később a magyar feltaláló terveit alapján épült fel az első szikvízüzem.

A legenda szerint a fröccs születése Fóton, 1842. október 5-én történt, Fáy András híres pincéjében, aki szüretre invitálta az irodalmi és művészeti élet kiválóságait, köztük Vörösmartyt, Czuczort, aki magával vitte barátját, Jedlik Ányost is. Jedlik a szüretre is elvitte a világlégelső szódásüvegét, és a házigazda és a vendégek elképedésére elkészítette a legelső fröccsöt. Ő azonban, németesen, „spriccernek” nevezte. Vörösmartynak ez a szó nem tetszett és helyette találta ki a „fröccs”-szót. A költő Fóti dal című versében meg is említi mindezt:

„Fölfelé megy a borban a gyöngy;

Jól teszi.

Tőle senki e jogát el

Nem veszi”

Később Márai Sándor így nyilatkozott a finom ittról: „S

a magyar, mikor feltalálta ezt a csodálatos bölc és óvatos vegyületet, mely elég tömény ahhoz, hogy sarkalja a borozgató férfi képzelőeréjét, s ugyanakkor eléggé szelídített, hogy ne ártson a nemesebb szerveknek, mély élettapasztalatról tett tanúbizonyoságot.”

Az idők folyamán a fröccsöknek sokféle típusa kialakult, de a legfontosabb, szigorúan jó borból, szigorúan szódával készüljön.

A klasszikus fröccs, vagy spriccer (ismertebb nevén a nagyfröccs): 2 dl bor, 1 dl szódával keverve, de számtalan változatát ismerjük, sőt, ezek nevei is helyenként eltérőek lehetnek.

Sokan azt gondolják, hogy ami szénsavas az egészségtelen is. De ez nem így van! Főleg, ha fröccsről van szó. A bor tele van vitaminnal, ásványi anyagokkal, ha kevés mennyiségben fogyasztjuk, akkor egyértelműen jó hatással van a szervezetünkre. A szódát pedig úgy állítják elő, hogy a vízben szén-dioxidot oldanak fel, így kerülnek bele a buborékok. Azonban semmilyen más hatása nincs a vízre, nem lesz tőle magasabb a kalória- vagy cukortartalma. A meleg nyári napokon nincs is jobb szomjoltó, frissítő ital egy hosszúlépésnél. Így hát, fröccsre vagy spriccre fel, azaz egészségünk-re!

BV

Forrás:

1. A fröccs története <https://tuzkobirtok.hu/a-froccs-tortenete/>

2. Vörösmaty Mihály: Fóti dal <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Verstar-verstar-otven-kolto-osszes-verse-2/vorosmarty-mihaly-6EBD/kisebb-koltemenyek-1834-1855-76AO/foti-dal-79E7/>

3. A fröccs és a habzóbor is egészséges <https://www.boraszportal.hu/borvilag/a-froccs-es-a-habzobor-is-egeszseges-5666>

4. A fröccs története, fröccskódex <https://monoripincefalu.eu/pince-telek-italok/froccs-tortenete-froccskodex>

Csurgói TK 14 és 16-os korosztálybeli csapatainak meccseredményei

U-14 (Megyei 3/4 pályás U-14 Dél) meccsek:

2021.04.09.(péntek):Segesdi SE-Csurgói TK:0-20(0-9)

csurgói gólszerzők:Varga Ádám 2',37',Dobri Erik 6',62',Schumann Áron 9',24',61',Radák Barnabás 14',57',Lőrinc Dániel 20',Szecsődi Róbert 22',55',56',63',Füstös Márton 23',25',Varga Ádám 37',Kőszegi Ákos 38',45',65',68'.

Kezdőcsapatunk volt:

Bazsó András,Dobri Erik,Schumann Áron,Lőrinc Dániel,Füstös Márton,Kőszegi Ákos,Szecsődi Róbert,Varga Ádám,Radák Barnabás.

cserék:Kovács Patrik,Molnár Viktor János.

2021.04.23.(péntek):Kaposfüred SC-Csurgói TK:2-17(0-8)

csurgói gólszerzők:Kőszegi Ákos 7',13',60',68',Szecsődi Róbert 10',17',23',34',40',41',44',64',Schumann Áron 28',Varga Ádám 31',Dobri Erik 38',46',Füstös Márton 69'.

Kezdőcsapatunk volt:

Bazsó András,Dobri Erik,Schumann Áron,Lőrinc Dániel,Füstös Márton,Kőszegi Ákos,Szecsődi Róbert,Varga Ádám,Radák Barnabás.

cserék:Kovács Patrik,Molnár Viktor János.

2021.04.30(péntek):Csurgói TK-Nagybajomi AC:3-0

2021.05.07.(péntek):Kaposvölgye LUE-Csurgói TK:0-3(0-2)

csurgói gólszerzők:Füstös Márton 19'(büntetéből),Varga Ádám 29',Schumann Áron 55'.

Kezdőcsapatunk volt:

Bazsó András,Dobri Erik,Schumann Áron,Lőrinc Dániel,Füstös Márton,Kőszegi Ákos,Szecsődi Róbert,Varga Ádám,Radák Barnabás.

cseré:Molnár Viktor János.

2021.05.13.(csütörtök):Csurgói TK-Igal SE:12-0(3-0)

csurgói gólszerzők:Kőszegi Ákos 20'(büntetéből),47',Füstös Márton 28',46',56',Varga Ádám 35',65',66',Szecsődi Róbert 42',45',50',60'.

Kezdőcsapatunk volt:

Bazsó András,Dobri Erik,Kovács Patrik,Kőszegi Ákos,Füstös Márton,Varga Ádám,Szecsődi Róbert,Lőrinc Dániel,Radák Barnabás.

2021.05.21.(péntek):FC Barcs-Csurgói TK:1-5(0-4)

csurgói gólszerzők:Varga Ádám 2',Kóvári Martin 12'(barcsi öngól),Kőszegi Ákos 21',Füstös Márton 31',Szecsődi Róbert 49'.

Kezdőcsapatunk volt:

Bazsó András,Dobri Erik,Schumann Áron,Lőrinc Dániel,Kőszegi Ákos,-Füstös Márton,Szecsődi Róbert,Varga Ádám,Radák Barnabás.

2021.06.04.(péntek):Csurgói TK-Kadarkút KSK:13-0(5-0)

csurgói gólszerzők:Radák Barnabás 8',Kőszegi Ákos 10',20',29',44',48',Varga Ádám 12',40',47',Molnár Viktor János 45',Szecsődi Róbert 46',50',64'.

Kezdőcsapatunk volt:

Bazsó András,Dobri Erik,Lőrinc Dániel,Kőszegi Ákos,Füstös Márton,Szecsődi Róbert,Varga Ádám,Molnár Viktor János,Radák Barnabás.

2021.06.14.(hétfő):Toponár SE-Csurgói TK:4-1(1-0)

csurgói gólszerző:Radák Barnabás 39'.

Kezdőcsapatunk volt:

Bazsó András,Lőrinc Dániel,Kőszegi Ákos,Füstös Márton,Dobri Erik,Szecsődi Róbert,Varga Ádám,Radák Barnabás,Molnár Viktor János.

2021.06.18.(péntek):Csurgói TK-Kaposfői KISKE:3-0

U-16(Megyei U-16 Dél) meccsek:

2021.04.28.(szerda):Csurgói TK-Kaposmérő SE:3-0

2021.05.02.(vasárnap):Somogyárd SE-Csurgói TK:5-7(3-2)

csurgói gólszerzők:Kőszegi Ákos 14',53',Orsós Máté 16',57',75',77',Szöllősi Krisztián 73'.

Kezdőcsapatunk volt:

Récsei Szabolcs,Schumann Áron,Nagy Krisztián Máté,Nyerges Martin,Kőszegi Ákos,Szöllősi Krisztián,Szecsődi Róbert,Dobri Tibor Erik,Szabó Flórián András,Orsós Máté,Bertalan János.

cseré:Ignác Olivér

2021.05.08.(szombat):Csurgói TK-Hetes Vikár SC:3-0

2021.05.16.(vasárnap):Toponár SE-Csurgói TK:1-7(0-4)

csurgói gólszerzők:Nyerges Martin 12',Szöllősi Krisztián 13',Kőszegi Ákos 17',20',Orsós Máté 55',64',75'.

Kezdőcsapatunk volt:

Récsei Szabolcs,Schumann Áron,Nagy Krisztián Máté,Kőszegi Ákos,-Szöllősi Krisztián,Dobri Tibor Erik,Varga Balázs,Nyerges Martin,Szabó Flórián András,Orsós Máté,Bertalan János.

2021.05.22.(szombat):Csurgói TK-FC Barcs:7-6(5-1)

csurgói gólszerzők:Kőszegi Ákos 1',29',33',Orsós Máté 15'(büntetéből),48',Szöllősi Krisztián 39',80'.

Kezdőcsapatunk volt:

Récsei Szabolcs,Schumann Áron,Nagy Krisztián Máté,Lőrinc Dániel,Kőszegi Ákos,Szöllősi Krisztián,Szecsődi Róbert,Bogdán-Balog István,Radák Barnabás,Orsós Máté,Bertalan János.

cseré:Dobri Tibor Erik.

2021.05.30.(vasárnap):Nagybajomi AC-Csurgói TK:3-4(1-2)

csurgói gólszerzők:Szöllősi Krisztián 16',38',Kőszegi Ákos 70',Orsós Máté 74'.

Kezdőcsapatunk volt:

Récsei Szabolcs,Szabó Flórián András,Kőszegi Ákos,Szöllősi Krisztián,-Bogdán-Balog István,Dobri Tibor Erik,Varga Balázs,Nyerges Martin,Ignác Olivér,Orsós Máté,Bertalan János.

2021.06.10.(csütörtök):Csurgói TK-Igal SE:6-2(1-2)

csurgói gólszerzők:Orsós Máté 6',70',Kőszegi Ákos 55'(büntetéből),Görösi Milán 57',Szöllősi Krisztián 74'(büntetéből),Ignác Olivér 78'.

Kezdőcsapatunk volt:

Récsei Szabolcs,Görösi Milán,Nagy Krisztián Máté,Kőszegi Ákos,Szöllősi Krisztián,Nyerges Martin,Bogdán-Balog István,Varga Balázs,Radák Barnabás,Orsós Máté,Bertalan János.

cserék:Ignác Olivér,Szabó Flórián András.

2021.06.23.(szerda):Csurgói TK-Kadarkút KSK:16-0(9-0)

csurgói gólszerzők:Orsós Máté 3',26',28',35',Nyerges Martin 16',74',Szöllősi Krisztián 23',24',29',Schumann Áron 36',Varga Balázs 41',52',Dobri Erik 57',Kőszegi Ákos 63',65',72'.

Kezdőcsapatunk volt:

Récsei Szabolcs,Schumann Áron,Nagy Krisztián Máté,Nyerges Martin,-Szöllősi Krisztián,Szecsődi Róbert,Bogdán-Balog István,Varga Balázs,Radák Barnabás,Orsós Máté,Bertalan János.

cserék:Bazsó András,Molnár Viktor János,Kőszegi Ákos,Dobri Erik,Szabó Flórián András,Görösi Milán.

Gratulálók mindkét csapat edzőjének mint Bolla Szilárdnak az U-14 edzőjének és Bódis Gábornak az U-16 edzőjének!Szép volt!

HAJRÁ CSURGÓ!!!HAJRÁ FIÚK!!!

FÜSTÖS LÁSZLÓ
foci-hírszerkesztő

Köszönjük!

Tisztelet a mindennapok hőseinek.

Készült Magyarországi Kormányhivatal megbízásából.

 MAGYARORSZÁG
ÉLETRE KELT A TÁJ!

MISKOLC

magyarorszagujraindult.hu